

UNIVERSITETET I BERGEN

NEMND FOR STUDENTSAKER
ÅRSMELDING 2025

Innhold

Generelt om Nemnd for studentsaker	3
Nemndas mandat	3
Nemndas sammensetning i 2025	4
Saker i nemnda i 2025	4
Fuskesaker	5
Klagesaker.....	6
Advokatrepresentasjon	7
Andre saker.....	7
Antall saker i tidligere år – utvikling	8
Klagesaker.....	8
Fuskesaker	9
Saker totalt	10
Merknader	10

Generelt om Nemnd for studentsaker

Etter universitets- og høyskoleloven § 14-1 plikter universiteter og høyskoler å opprette minst én nemnd for studentsaker. Bestemmelsen danner grunnlaget for virksomheten til Nemnd for studentsaker ved Universitetet i Bergen.

Nemnda er klageinstans for klager på enkeltvedtak fattet av institusjonen, bortsett fra der det er fastsatt at det er en annen klageinstans, jf. uhl. § 14-1 andre avsnitt. Nemnda kan også behandle saker som førsteinstans etter §§ 12-1 til 12-8, etter delegering fra Universitetsstyret.

Nemndas mandat, arbeidsområde og arbeidsform fremgår av regler for Nemnd for studentsaker ved Universitetet i Bergen i universitetets regelsamling. For saksbehandlingen gjelder reglene i forvaltningsloven. Universitetsstyret eller andre, for eksempel departementet, kan ikke instruere nemnda eller overprøve nemndas vedtak i klagesaker, jf. § 14-1 tredje avsnitt.

Sakene behandles i nemndas møter. Møtene avholdes en gang i måneden, utenom juli som er møtefri. Nemndas møter gjennomføres som hovedregel ikke digitalt. Universitetsdirektørens kontor, ved Sekretariat for universitetsledelsen, fungerer som sekretariat for nemnda. Protokoller etter nemndas møter i 2025 er journalført under saksnummer 25/2296.

I Universitetsstyret sak 57/25 behandlet i møte den 17. juni 2025 ble nemndas navn endret fra *Den sentrale klagenemnd* til *Nemnd for studentsaker*. Dette ble blant annet gjort for å tydeliggjøre nemndas arbeidsområde, i tillegg til at navnet er likere tilsvarende nemnder ved de andre institusjonene i sektoren.

Nemndas mandat

I henhold til regler for Nemnd for studentsaker § 1 skal nemnda behandle følgende saker:

- a) Klager over enkeltvedtak som gjelder studenter og søkere til studier ved Universitetet i Bergen, herunder klage på avgjørelse om opptak, permisjon, tildeling av grad eller vitnemål, tap av studierett og lignende, jf. uhl. § 14-1 andre avsnitt.
- b) Klager over formelle feil ved eksamen, sensur og arbeidskrav, jf. uhl. § 11-9.
- c) Klager i henhold til bestemmelser om klage i forskrift for graden doctor philosophiae ved Universitetet i Bergen.
- d) Klager i henhold til bestemmelser om klage i forskrift for graden philosophiae doctor (Ph.d.) ved Universitetet i Bergen.
- e) Klager i forbindelse med valg av representanter og ombud ved Universitetet i Bergen.
- f) Saker om bruk av falske dokumenter, jf. uhl. § 12-1.
- g) Saker om annullering og utestenging etter fusk, jf. uhl. § 12-4.
- h) Saker om grov klanderverdig opptreden under praksis eller klinisk undervisning, jf. uhl. § 12-6.
- i) Saker om utestengelse fra klinisk undervisning eller praksisstudier som følge av merknader på politiattest, jf. uhl. § 12-2.
- j) Saker om utestenging og bortvisning som følge av forstyrrende opptreden, jf. uhl. § 12-5.
- k) Saker om utestenging grunnet bruk av klesplagg som helt eller delvis dekker ansiktet, jf. uhl. § 12-8.
- l) Saker om utestenging etter skikkethetsvurdering, jf. uhl. § 12-8.
- m) Saker om salærnedsettelse, jf. uhl. § 12-9.

Nemndas sammensetning i 2025

Etter uhl. § 14-1 skal nemnda ha fem medlemmer med personlige varamedlemmer. Lederen og vara for lederen skal oppfylle de lovbestemte kravene for lagdommere og tingrettsdommere, jf. domstoloven § 54. Lederen og vara for lederen kan ikke være ansatt ved universitetet. De øvrige medlemmene velges blant universitetets ansatte og studenter. Etter regler for Nemnd for studentsaker § 3 (3) skal to av medlemmene være vitenskapelig ansatte ved universitetet og to skal være studenter. Medlemmer av Universitetsstyret kan ikke være medlemmer av nemnda, jf. uhl. § 14-1 fjerde avsnitt.

Nemndas leder, vara-/nestleder og de vitenskapelige ansatte ble oppnevnt av Universitetsstyret i deres møte 17. juni 2025 (styrets sak 57/25), og har funksjonstid ut juli 2029. Studentmedlemmene oppnevnes etter forslag fra Studentparlamentet og har ett års funksjonstid fra og med høstsemesteret hvert år.

Nemnda hadde følgende sammensetning vårsemesteret 2025:

Leder: Tingrettsdommer Morten D. Haldorsen	Vara-/nestleder: Tingrettsdommer Katrine Lillejord
Vitenskapelig ansatt: Forsker Ivar Stefansson	Vara: Førsteamanuensis Trygve Lavik
Vitenskapelig ansatt: Førsteamanuensis Rannveig Øvrevik Skoglund	Vara: Professor Marguerite Lorraine Daniel
Student: Øyvind Nesdal Birkeland	1. vara: Petter Odden 2. vara: Oskar Almnes Fjetland
Student: Emma Nystad Næss	Vara: Maya Møller

Nemnda hadde følgende sammensetning høstsemesteret 2025:

Leder: Tingrettsdommer Morten D. Haldorsen	Vara-/nestleder: Tingrettsdommer Katrine Lillejord
Vitenskapelig ansatt: Professor Gisle Selnes	Vara: Førsteamanuensis Martin M. Sjøen
Vitenskapelig ansatt: Førsteamanuensis Iselin Åsedotter Strønen	Vara: Professor Tove Ingebjørg Fjell
Student: Jonas Joel Joseph	Vara: Kenneth Pedersen
Student: Vilde Bugge Larsen	1. vara: Nora Aukland Sandtorv 2. vara: Ingeborg Lundegård

Saker i nemnda i 2025

Nemnda behandlet totalt 183 saker i 2025. 58 av disse var saker om fusk og 124 var klagesaker. I tillegg ble det behandlet en sak om salærnedsettelse, som ble reist av nemndas sekretariat. Nemnda behandlet 157 saker i 2024. I studieåret 2024/2025 (høsten 2024 og våren 2025) behandlet nemnda 198 saker.

Siden 2020 har antallet saker som blir behandlet av nemnda vært stabilt over på 100 i året, som er en markant økning fra årene før. I 2025 var det videre en vesentlig økning sammenlignet med tidligere år.

I 2025 kom det flest saker fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Tabellen under gir en oversikt over sakene nemnda behandlet i 2025, slik disse er fordelt på fakultetene, Studieavdelingen og andre:

Fakultet	Fusk	Klager	Bortvisning	Annet	SUM:
Det juridiske fakultet	17	12	0	0	29
Det psykologiske fakultet	6	18	0	0	24
Fakultet for naturvitenskap og teknologi	4	11	0	0	15
Det medisinske fakultet	0	21	0	0	21
Det humanistiske fakultet	21	14	0	0	35
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	9	35	0	0	44
Fakultet for kunst, musikk og design	1	3	0	0	4
Studieavdelingen	0	10	0	0	10
Andre (valgstyre, sekretariat e.l.)	0	0	0	1	1
SUM:	58	124	0	1	183

Åtte saker, herunder to om fusk, ble mottatt på slutten av 2025. Siden de ble oversendt for sent til å kunne bli behandlet i nemndas møte i desember 2025, vil de inkluderes i statistikken for 2026.

Fuskesaker

Nemnd for studentsaker er førsteinstans i saker som gjelder mistanke om fusk eller forsøk på fusk etter uhl. § 12-4. Hvis en student forsettlig har forsøkt å fuske eller forsettlig eller grovt uaktsomt har fusket i forbindelse med gjennomføring av eksamen eller obligatorisk aktivitet, kan nemnda annullere eksamenen eller aktiviteten, jf. § 12-4 andre avsnitt. En student som har opptrådt som beskrevet i andre avsnitt, kan også utestenges fra Universitetet i Bergen og fratas retten til å gå opp til eksamen ved alle universiteter og høyskoler i inntil ett år, jf. § 12-4 tredje avsnitt. Vedtak om utestengelse og tap av eksamensrett fattes med to tredels flertall i nemnda, jf. § 12-4 femte avsnitt.

I 2025 behandlet nemnda 58 saker om fusk, som er en markant oppgang fra 2024 hvor det ble behandlet 28 saker. I perioden 2014-2024 ble det i snitt behandlet 40 saker om fusk årlig, inkludert toppåret 2021 hvor det ble behandlet 64 saker. Nemnda konkluderte slik i fuskesakene i 2025:

Legges bort	Annullering	Ett semester utestengelse	To semester utestengelse	Tre semester utestengelse	Fire semester utestengelse
6	16	15	16	2	0

I tre saker besluttet nemnda å returnere sakene til fakultetet, da nemnda ikke fant sakene tilstrekkelig opplyst til å kunne treffe vedtak.

Loven sier at nemnda «kan» reagere med annullering og eventuelt utestenging i inntil ett år når vilkårene er oppfylt. Bruken av ordet «kan» viser at nemnda har et valg, både med tanke på annullering og utestenging. Det vil si at nemnda kan la være å ilegge noen sanksjoner. De to sanksjonstypene delvis er ulikt begrunnet. Selv om begge er disiplinærreaksjoner, bygger annullering i stor grad på en ugyldighetstenking. Når et obligatorisk arbeidskrav eller en eksamen er beheftet med

fusk, kan det ikke bli stående som gyldig. Derfor er praksisen at nemnda må annullere når fusk er påvist. Utestenging har derimot et mer rendyrket straffepreg. De forholdene som vanligvis tillegges vekt ved vurderingen, er særlig studentens nivå (rutinert/urutinert), samt arten og omfanget av fusket.

Etter § 12-4 tredje avsnitt kan nemnda utestenge studenter i inntil to år i særlig grove tilfeller. Regelen skal forstås som en snever unntaksregel fra hovedregelen om utestenging i inntil ett år. Eksempler som kan omfattes av en slik skjerping, er studenter som blir tatt for fusk flere ganger eller saker hvor studenter betaler en annen for å utarbeide besvarelsen.

Nemndas vedtak kan påklages til Felles klagenemnd, som fatter endelig vedtak. I 2025 ble 11 vedtak om annullering og utestengelse som følge av fusk påklaget til Felles klagenemnd. I 10 av sakene ble nemndas vedtak stadfestet av Felles klagenemnd. I en sak ble utestengelsesperioden redusert fra to til ett semester som følge av lang saksbehandlingstid.

Klagesaker

Klagesaker er saker hvor en student, stipendiat eller søker har klaget på et enkeltvedtak truffet ved UiB. Det kan for eksempel være klage på avslag på søknad om lokalt opptak, avslag eller delvis avslag på ulike dispensasjonssøknader, vedtak om tap av studierett, vedtak om tap av eksamensrett og lignende. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse er rett klageinstans for universitetets avgjørelser som gjelder avslag på krav om dokumentinnsyn etter offentlighetsloven og etter reglene om partsinnsyn i forvaltningsloven.

Fakultetene, Studieavdelingen eller andre underinstanser har ikke kompetanse til å avgjøre med endelig virkning at klager på enkeltvedtak ikke skal føre frem. Når en student klager på et enkeltvedtak truffet ved universitetet, skal underinstansen foreta de undersøkelsen klagen gir grunn til, jf. fvl. § 33 andre avsnitt. Det følger videre at underinstansen kan oppheve eller endre sitt vedtak dersom den finner klagen begrunnet. Dersom underinstansen ikke finner grunn til å oppheve eller endre sitt vedtak, skal saken sendes til nemnda så snart saken er tilrettelagt, jf. fjerde avsnitt. Nemnda fatter endelig vedtak i klagesaker, og nemndas vedtak i klagesaker kan ikke påklages, jf. § 28 tredje avsnitt.

Nemndas kompetanse i klagesaker fremgår av fvl. § 34. Nemnda kan prøve alle sider av saken, og herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Nemnda skal vurdere de synspunkter som klageren kommer med, og kan også ta opp forhold som ikke er berørt av klageren, jf. § 34 andre avsnitt.

Nemnda behandlet 124 klagesaker i 2025. 39 av sakene var klager på formelle feil ved eksamen eller sensur etter uhl. § 11-9, som var den vanligste sakstypen i klagesakene nemnda behandlet. Resultatet av de behandlede klagesakene i 2025 fordeler seg slik:

Medhold	Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet
9	1	83	12

To saker ble trukket av fakultetet før de ble behandlet av nemnda. I tre saker ble klagen trukket av studenten før behandling. I tre saker om formelle feil besluttet nemnda å returnere sakene til fakultetet for mer dokumentasjon. 11 saker var klager på nemndas vedtak i saker om fusk.

I 12 saker ble underinstansens vedtak opphevet av nemnda og returnert til fakultetet for helt eller delvis ny behandling. Dersom nemnda opphever et vedtak, plikter underinstansen å behandle saken

på nytt, hvor det tas hensyn til de retningslinjer og direktiver nemnda legger til grunn for opphevelsen. Hvis underinstansen etter ny behandling kommer til samme konklusjon, sendes saken tilbake igjen til nemnda for klagebehandling.

Sammenlignet med 2024 har det vært en svak nedgang i antall klagesaker, med 124 saker behandlet i 2025 mot 127 i 2024. Det påpekes derimot at dette representerer en stabilisering på et nivå som er vesentlig høyere enn i tidligere år. I perioden 2014-2024 ble det i snitt behandlet 76 klagesaker per år. Fra og med 2023 har antall klagesaker vært stabilt på over 100 per år.

Advokatrepresentasjon

I saker som gjelder utestenging, utelukkelse, uskikkethet og bortvisning har studenter rett til at universitetet dekker rimelige og nødvendige utgifter til bistand fra advokat eller annen fullmektig, jf. uhl. § 12-9 første avsnitt. Etter tredje avsnitt gjelder retten fra det tidspunktet det tas avgjørelse om å fremme saken for nemnda. Universitetet dekker utgifter etter den offentlige salærsatsen, som fremgår av salærforskriften § 2. Den vanligste sakstypen der studenter har rett på advokatbistand er saker om fusk. Når fakultetene reiser sak om fusk for nemnda, sender nemndas sekretær varsel til studentene med informasjon om rett til bistand fra advokat eller andre.

I 2025 var de fleste studenter ikke representert ved advokat. 20 studenter ble representert av advokat eller advokatfullmektig i forbindelse med fuskesaker i 2025, mot 8 i 2024. Samlede utgifter til advokatrepresentasjon var kr. 512 498,- i 2025, mot kr. 225 898,- i 2024.

I klagesaker har studenter som hovedregel ikke rett til å få dekket sakskostnadene sine dersom de ikke får medhold i klagen. Studenter som får medhold, kan få eventuelle sakskostnader dekket etter nærmere regler i forvaltningsloven § 36. Nemnd for studentsaker er klageinstans i saker der institusjonen avslår dekning av sakskostnader, jf. fvl. § 36 tredje avsnitt. Nemnda behandlet en slik sak i 2025.

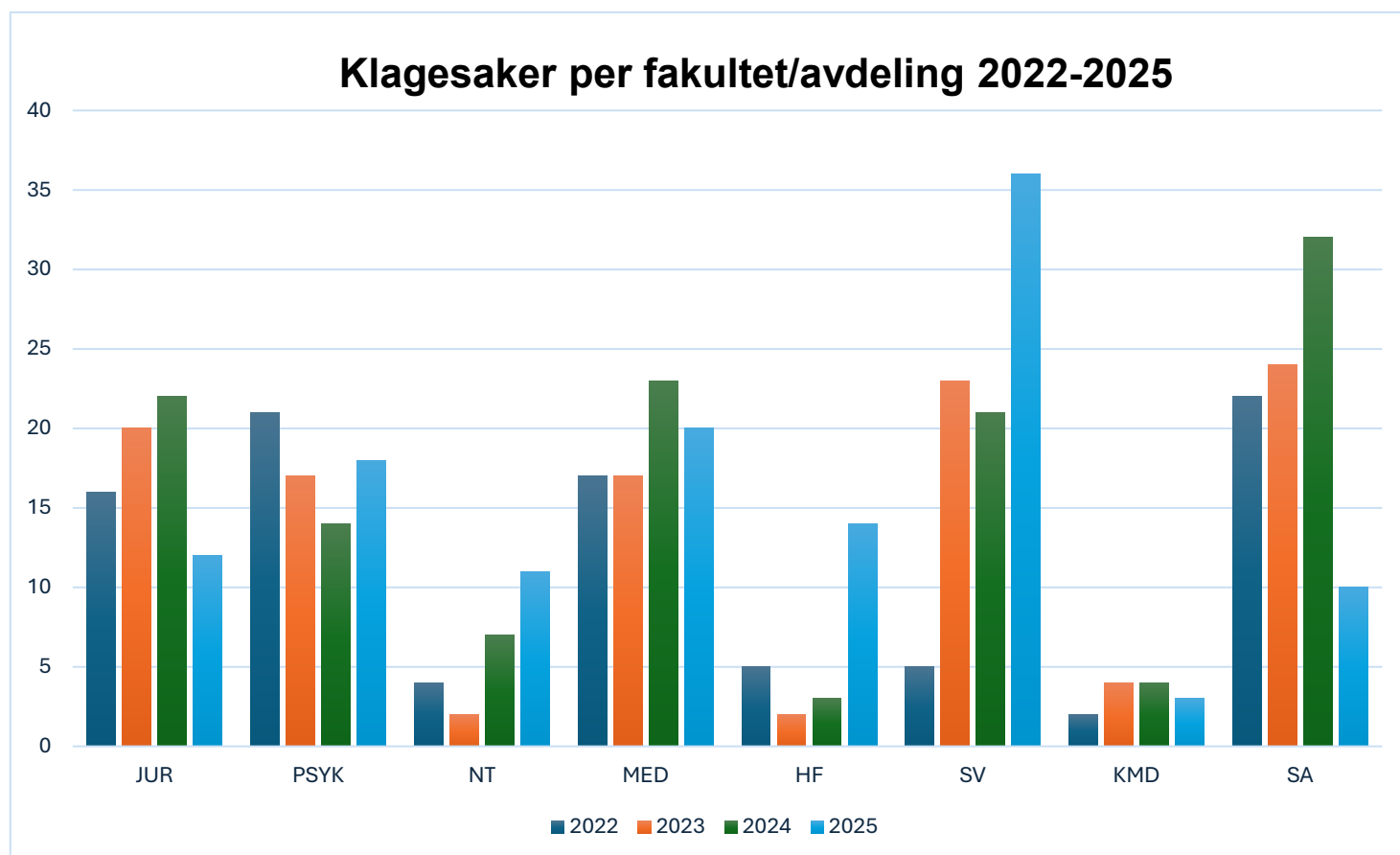
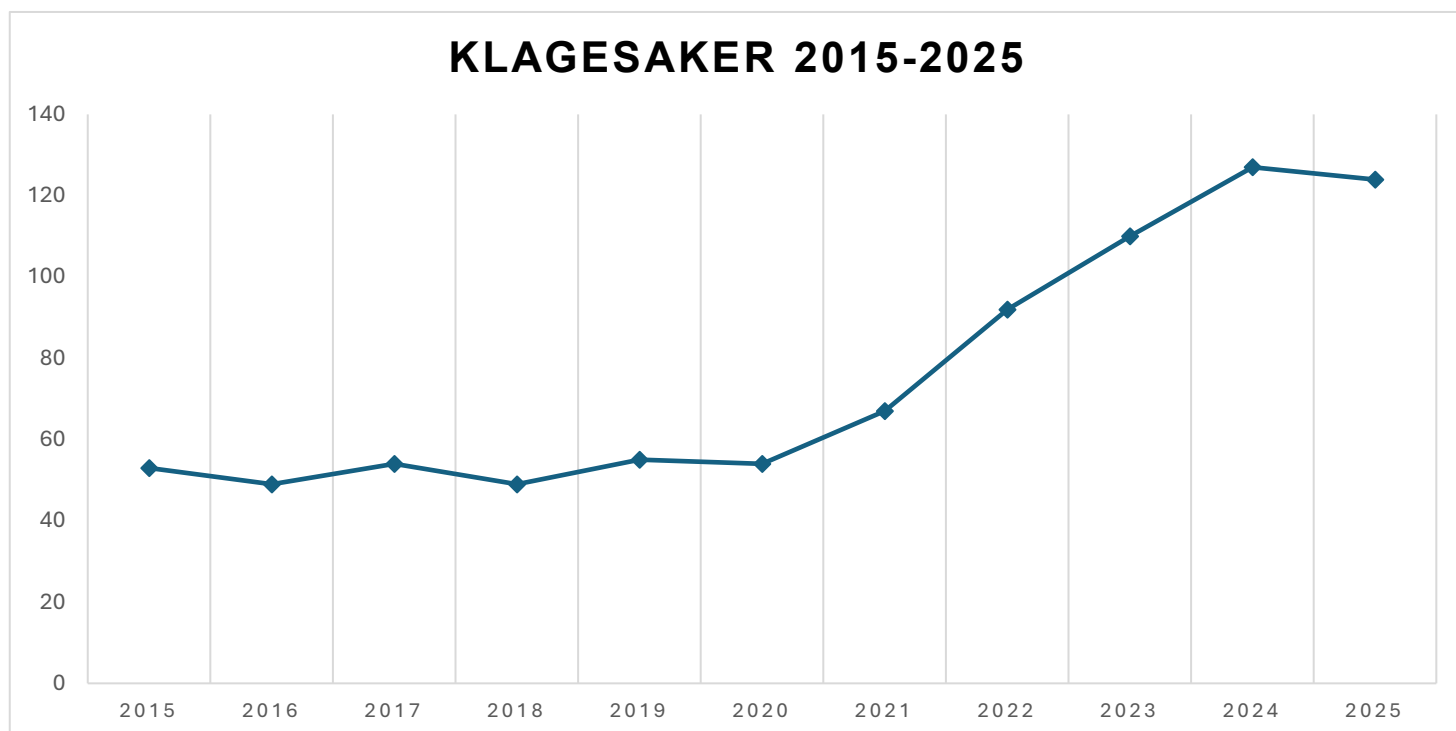
Andre saker

I henhold til salærforskriften § 7 kan salær settes ned dersom den salærfastsettende myndighet finner at en advokat har benyttet lengre tid enn hva som anses som rimelig og nødvendig. Vedtak om salærnedsettelse kan påklages til Felles klagenemnd. Nemndas sekretariat reiste én slik sak for nemnda i 2025, hvor nemnda vedtok nedsettelse av salær. Nemndas vedtak ble ikke påklaget.

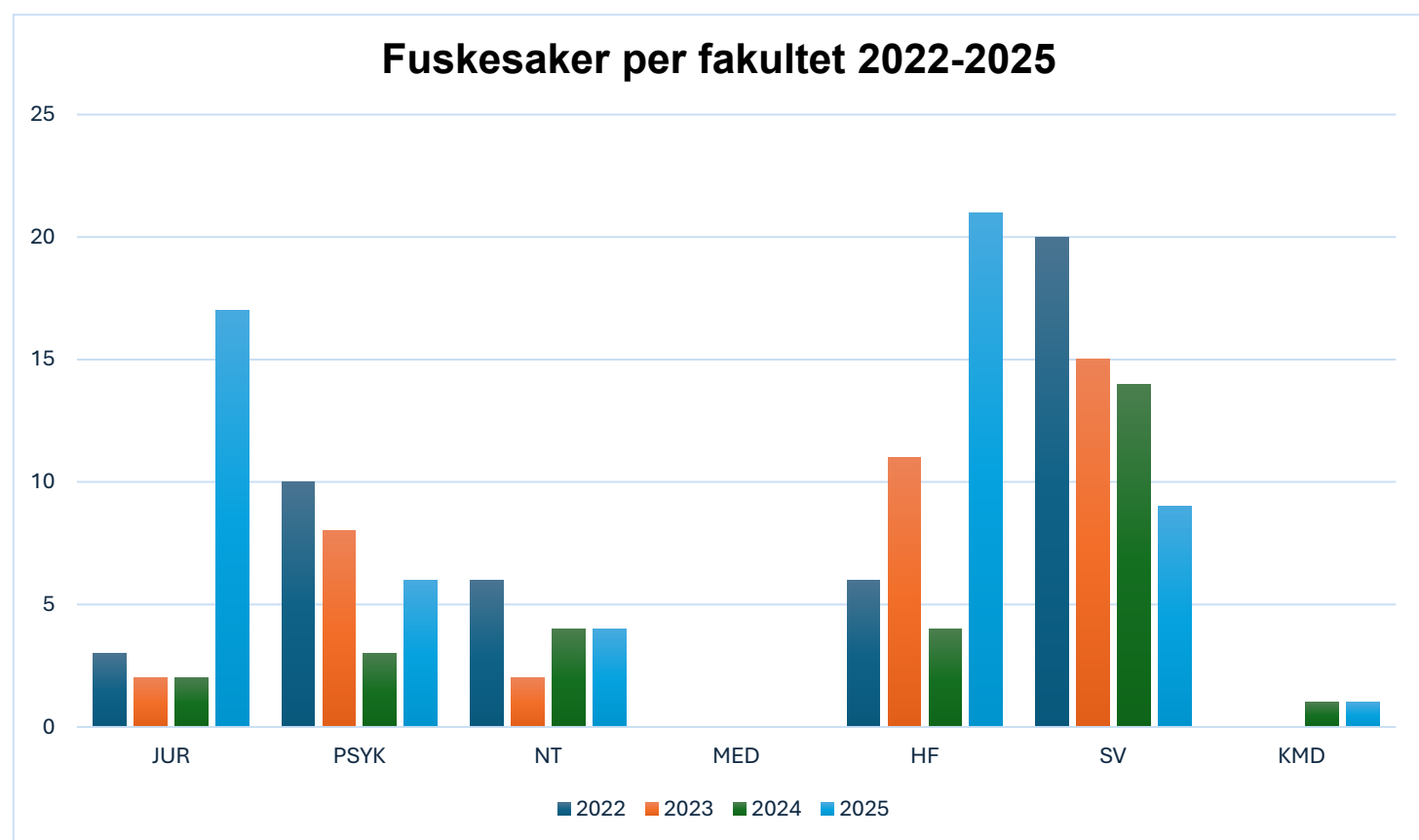
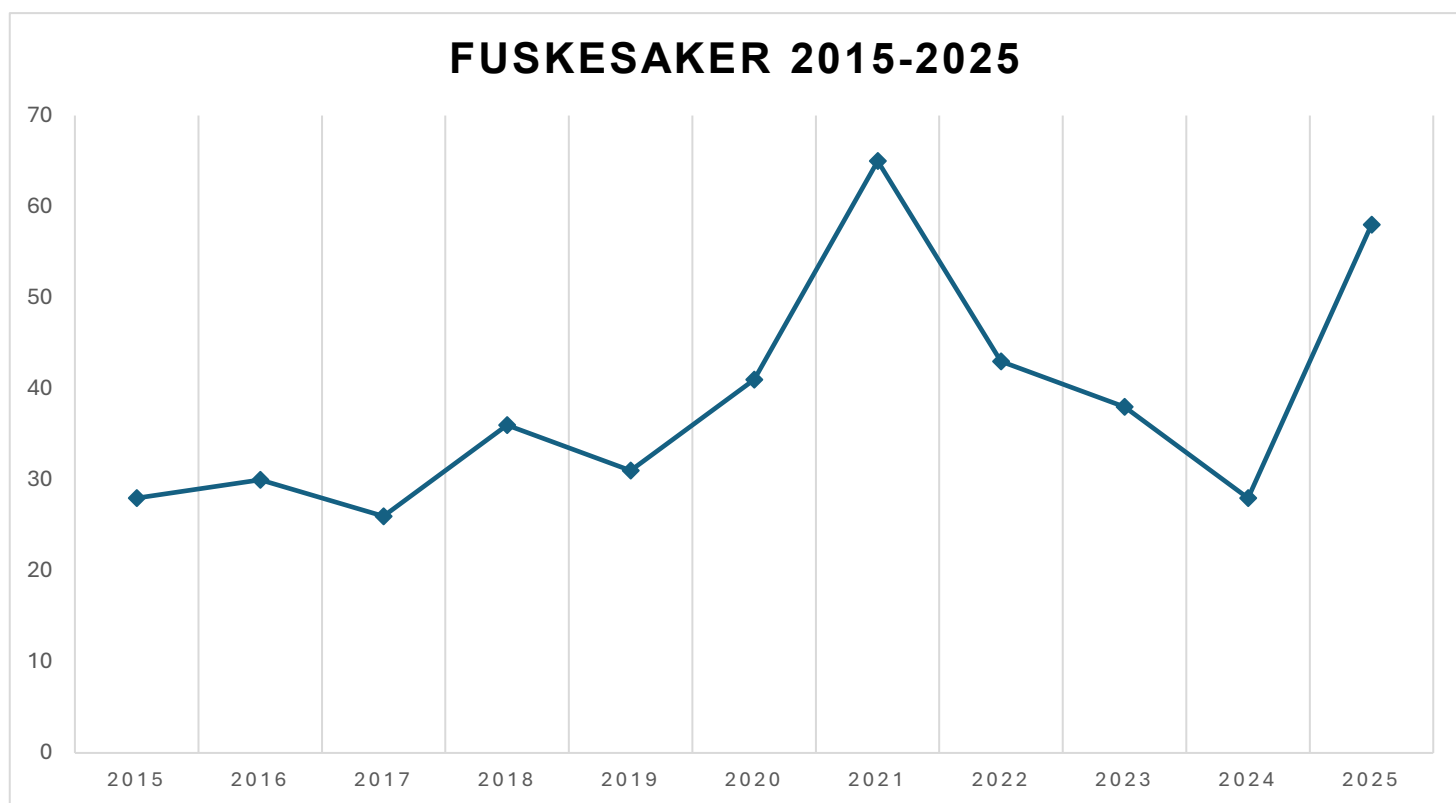
Nemnda er også førsteinstans i saker som gjelder falske dokumenter, politiattest med merknad, skikkethet, forstyrrende opptreden, grovt klanderverdig opptreden, brudd på taushetsplikt og bruk av plagg som helt eller delvis dekker ansiktet, jf. uhl. §§ 12-1 til 12-8. Nemnda behandlet ingen slike saker i 2025.

Antall saker i tidligere år – utvikling

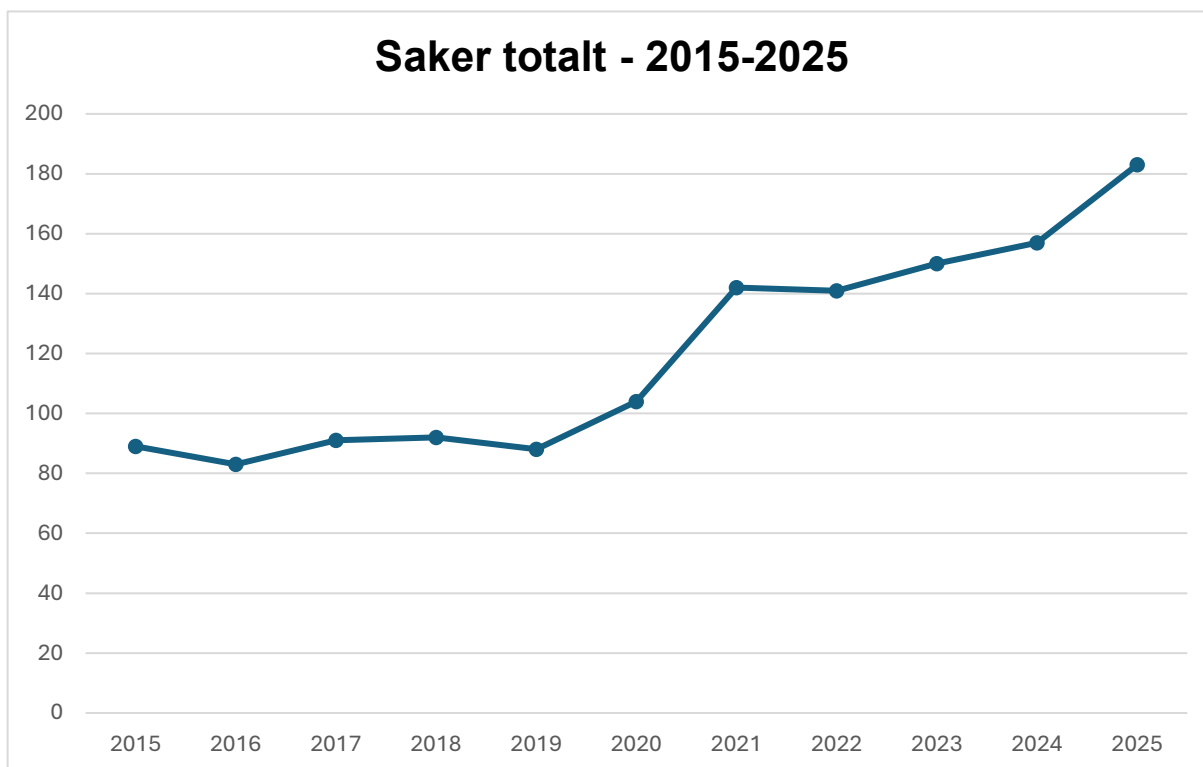
Klagesaker

Fuskesaker

Saker totalt

Merknader

Etter 2021, hvor det ble behandlet 65 saker om fusk, var antall saker om fusk tilbake til lignende tall som før koronapandemien i de påfølgende årene. I 2025 ble det derimot behandlet 58 saker om fusk, som var mer enn dobbelt så mange saker som året før. Nemnda vil, som tidligere, advare mot å tolke antallet fuskesaker nemnda behandler som en indikasjon på hvor mye eller hvor lite studenter ved UiB fusker. Nemnda kan bare behandle de sakene den blir oversendt.

Slik det vises av figurene over, har det som i de foregående årene vært en økning i antall saker som nemnda har behandlet i 2025. Økningen i 2025 har derimot vært mer markant enn tidligere. Selv om antall klagesaker gikk svakt ned sammenlignet med 2024, er antallet generelt på høyt nivå sammenlignet med tidligere. Dette, sammen med en dobling av fuskesaker behandlet av nemnda, førte til enkelte kapasitetsutfordringer høsten 2025. Som følge av dette ble behandlingen av flere saker utsatt til påfølgende møter, da man ikke rakk å komme gjennom sakslisten i det tiltenkte møtet. Det påpekes at økningen av klagesaker ikke nødvendigvis sier noe om kvaliteten på saksbehandlingen ved UiB. I de aller fleste sakene blir underinstansenes vedtak stadfestet av nemnda.

Det høye antallet saker innebar en merkbar økning i arbeidsmengden til nemndas sekretariat. Antallet saker førte også til økt tidsbruk for nemndas medlemmer på nemndsarbeidet, i form av møteforberedelse og møtetid. Dette gjenspeiles i at tid brukt på nemndas møter har økt betydelig de siste årene. Samlet møtetid i 2025 var litt over 44 timer, mot 37 timer i 2024. Dette inkluderer ikke forberedelsestid for nemndas medlemmer i forkant av møtene. I 2023 var samlet møtetid 31 timer.

Nemnda har merket seg en økning i antall saker som returneres til fakultetene for mer dokumentasjon eller vedtak som oppheves og returneres til underinstansen for ny behandling. I 2025

konkluderte nemnda slik i 18 saker. Denne økningen i antall saker som returneres til fakultetene skjedde samtidig som det ble oversendt rekordmange saker for behandling i nemnda. Etter nemndas vurdering fører dette til merarbeid både for nemnda og fakultetene, i tillegg til at saksbehandlingstiden løper.

Fakultetene er nærmest å vite hva som finnes av opplysninger i sakene de oversender. Nemnda ber om at underinstansene sørger for at studentenes anførsler svares tilstrekkelig ut og at all relevant dokumentasjon følger med sakene. At sakene kan avgjøres så snart som mulig vil være til fakultetenes, studentenes og nemndas fordel. Nemnda påpeker likevel at det i enkelte saker kommer nye opplysninger fra studentene eller prosessfullmektige, som nemnda har behov for at fakultetene tar stilling til før sakene kan avgjøres. Lengre saksbehandlingstid i disse tilfellene vil dermed ikke skyldes mangler ved sakene fra underinstansenes side.

Nemnda har også merket seg at studenter i flere saker oppgir å ha fått muntlig informasjon eller veiledning som det i etterkant hevdes var feilaktig eller misvisende. Nemnda har generelt begrenset mulighet til å vurdere slike påstander, da det ofte ikke er dokumentert hva studentene faktisk fikk av informasjon i muntlig dialog med fakultetene, instituttene eller andre. Etter nemndas syn vil det være en fordel for flere saker at kommunikasjon med studenter i større grad skriftliggjøres i form av et referat eller lignende. Informasjonen som ble gitt til studentene blir da lettere å etterprøve hvis det skulle oppstå en forvaltningssak i ettertid.

Det vil etter nemndas syn også være til både studentenes og fakultetenes fordel å skriftliggjøre kommunikasjonen i større grad. Siden studentene vil kunne oppsøke informasjon igjen på et senere tidspunkt, vil det også kunne redusere sannsynligheten for at informasjonen huskes feil eller feiltolkes.

